

Vezměte, prosíme, na vědomí, že text článku odpovídá platné právní úpravě ke dni publikace.

Soukromoprávní odpovědnost za škodu způsobenou zvířetem se zaměřením na význam spolupůsobení poškozeného na vznik škody

Právní úprava odpovědnosti za škodu způsobenou zvířetem byla s účinností od 1. 1. 2014 do českého právního řádu zavedena zákonem č. [89/2012](#) Sb., občanský zákoník (dále jen „NOZ“). Za účinnosti zák. č. [40/1964](#) Sb., občanský zákoník (dále jen „OZ 1964“), se škoda způsobená zvířetem posuzovala podle obecné úpravy odpovědnosti za škodu, přičemž konstantní judikatura z období účinnosti OZ 1964 kladla na majitele či chovatele zvířat velmi vysoké požadavky, a to prakticky na hranici objektivní odpovědnosti.



Podle rozsudku Nejvyššího správního soudu ze dne 21. 12. 2007, č. j. 4 As 40/2007-53, např. *majitel či chovatel zvířete by měl předpokládat, že může dojít k nepřiměřenému a nebezpečnému chování zvířete, a měl by na takovou situaci být teoreticky i prakticky připraven tak, aby ji zvládl. Pokud se totiž někdo rozhodne k chovu zvířete, je třeba, aby se seznámil se vším, co s chovem souvisí, a **je povinen se vždy postarat o to, aby předcházel možné škodě způsobené zvířetem**, a plnil tak svou preventivní povinnost danou zákonem. To platí tím více v případě, kdy se jedná o psa dominantního, resp. bojového charakteru, jehož chov vyžaduje určité zkušenosti a disciplínu. Chování psů totiž nelze naprogramovat a pes může agresivně reagovat i v běžné situaci.*

Zákonodárce navázal na přísný přístup soudů k odpovědnosti za škodu způsobenou zvířetem a zčásti (tj. v ust. § 2933 NOZ) konstruuje odpovědnost vlastníka za škodu způsobenou jeho zvířetem dokonce jako odpovědnost absolutní objektivní, kdy poškozenému postačí prokázat, že mu zvíře způsobilo škodu, a vlastník zvířete je povinen způsobenou škodu poškozenému nahradit. Vlastník zvířete za způsobenou škodu odpovídá i v případě, že zvíře škodu způsobilo v době, kdy nebylo pod jeho dohledem, neboť:

- bylo pod dohledem osoby, které vlastník zvíře svěřil, nebo
- se zatoulalo nebo
- uprchlo.

Osoba, které bylo zvíře svěřeno (např. zvíře chová nebo jinak používá), a vlastník zvířete pak za škodu způsobenou zvířetem odpovídají solidárně.

Speciální kategorii zvířat z hlediska odpovědnosti za škodu způsobenou zvířetem tvoří dle ust. § 2934

NOZ domácí zvířata, která jejich vlastníku slouží k výkonu povolání či k jiné výdělečné činnosti nebo k obživě, anebo která slouží jako pomocník pro osobu se zdravotním postižením. NOZ však kategorii domácích zvířat nedefinuje. Při výkladu tohoto pojmu lze při dosavadní absenci rozhodovací praxe soudů k této kategorii vyjít především z důvodové zprávy NOZ, která uvádí, že domácí jsou podle soukromoprávního pojmání ta zvířata, jejichž druh žije s člověkem buď bezvýjimečně, anebo z převážné části, přičemž existence např. pštrosích nebo krokodýlích farem nemění nic na tom, že pštros i krokodýl je z hlediska občanského zákoníku divoké zvíře. Ust. § 2934 NOZ zmírňuje přísné nazírání na odpovědnost vlastníka zvířete spadajícího do výše specifikované speciální kategorie zvířat za škodu způsobenou takovým zvířetem a zakotvuje možnost vlastníka zvířete se odpovědnosti (povinnosti k náhradě škody) zprostit, a to pokud prokáže, že:

- při dozoru nad zvířetem nezanedbal potřebnou pečlivost, anebo že
- by škoda vznikla i při vynaložení potřebné pečlivosti.

Uvedené liberační důvody svědčí i osobě, které vlastník zvíře svěřil.

Při posuzování, zda byla ze strany vlastníka (či osoby, které vlastník zvíře svěřil) vynaložena potřebná pečlivost při dozoru nad zvířetem, budou posuzovány okolnosti konkrétního případu a zvažována kritéria spočívající např. v povaze a vlastnostech zvířete, místa vzniku škodné události.

Vlastník zvířete (tj. jakéhokoliv zvířete, nikoliv pouze zvířete dle ust. § 2934 NOZ) či osoba, které vlastník zvíře svěřil, nejsou v souladu s ust. § 2935 NOZ odpovědní za škodu způsobenou zvířetem, jestliže jim bylo zvíře svémocně odňato třetí osobou a jestliže prokáží, že odnětí nemohli rozumně zabránit. V uvedeném případě za škodu způsobenou zvířetem odpovídá a je povinna ji nahradit osoba, která jim zvíře svémocně odňala. Neprokáží-li vlastník nebo osoba, které vlastník zvíře svěřil, že odnětí nemohli rozumně zabránit, odpovídají za škodu společně a nerozdílně s osobou, která jim zvíře svémocně odňala. Osobě, která zvíře svémocně odňala, nesvědčí žádný liberační důvod a nemůže se povinnosti k náhradě škody zprostit.

Spolupůsobení poškozeného na vznik škody

I v případě objektivní odpovědnosti je třeba se zabývat spolupůsobením poškozeného na vznik škody jako okolností, která může mít vliv na rozsah odpovědnosti škůdce. Ustanovení § 2918 NOZ stanovuje základní zásadu, podle níž nemůže být poškozený oprávněn k náhradě celé utrpěné škody, ale pouze její části, bylo-li jednou z příčin vzniku újmy jednání poškozeného. Náhrada škody poškozenému se poměrně sníží, existují-li okolnosti přičitatelné poškozenému, které se na vzniku škody či na jejím rozsahu určitým způsobem podílely. Ust. § 2918 NOZ však dále stanoví, že se škoda nedělí, pokud se okolnosti, které jdou k tíži jedné či druhé strany, podílejí na škodě jen zanedbatelným způsobem.

Konečná úvaha o tom, nakolik se na škodě podíleli jednotliví účastníci, odvisí vždy od skutkových okolností konkrétního případu a od porovnání všech okolností, které mohly mít a měly vliv na výsledek, a zobecnění, tj. vytvoření obecného pravidla aplikovatelného na jiné obdobné případy, je zpravidla vyloučeno. Přesto si dovoluujeme v otázce spolupůsobení poškozeného na vznik škody poukázat na následující rozhodovací praxi Nejvyššího soudu České republiky, která by mohla být při posuzování míry odpovědnosti poškozeného na škodách způsobených zvířetem nápomocná.

Rozsudek Nejvyššího soudu ČR ze dne 24. 2. 2011, sp. zn. 25 Cdo 91/2010

V této věci utrpěl poškozený při dopravní nehodě škodu na zdraví. K dopravní nehodě došlo v důsledku jednání řidiče, který řídil osobní automobil pod značným vlivem alkoholu (3,26 promile), a

to v obci rychlostí 96 až 110 km/h. Poškozený jakožto spolujezdec věděl, že řidič před jízdou požil alkoholické nápoje, přesto do vozu nasedl, a nadto při jízdě nebyl připoután bezpečnostním pásem. Spoluzavinění poškozeného na vzniku škody bylo stanoveno v rozsahu 50 %.

Usnesení Nejvyššího soudu ČR ze dne 28. 5. 2009, sp. zn. 25 Cdo 1054/2007

V případě, kdy host restaurace v opilosti vstoupil na terasu restauračního zařízení, na které probíhaly stavební práce, z terasy spadl a utrpěl úraz dolních končetin, byla shledána míra spoluzavinění poškozeného na vzniku škody ve výši 30 %. V uvedeném případě host na terasu vstoupil, přestože bylo staveniště označeno igelitovou páskou a přestože byl personálem restaurace upozorněn, aby na terasu nevstupoval.

Rozsudek Nejvyššího soudu ČR ze dne 27. 10. 2015, sp. zn. 25 Cdo 244/2015

V citovaném rozhodnutí určil dovolací soud míru spoluzavinění poškozené na vzniku škody v rozsahu 20 %. Skutkový stav věci spočíval v tom, že poškozená si byla prokazatelně vědoma nebezpečí hrozícího na pozemku ve vlastnictví jiné osoby, a přesto na něj opakovaně vstupovala za účelem výkonu preventivních opatření ve formě sečení trávy, a to dobrovolně a bez domluvy s vlastníkem pozemku. Poškozená při pohybu na předmětném pozemku bez patřičného zajištění utrpěla smrtelný úraz.

Usnesení Nejvyššího soudu ČR ze dne 19. 9. 2012, sp. zn. 25 Cdo 1465/2011

V případě, kdy se poškozený v rozporu se zákazovou značkou pohyboval na pozemní komunikaci na kole a při jízdě byl pokousán psem, který unikl z nedůsledně zajištěného dvora, soud neshledal spoluzavinění poškozeného, přestože poškozený v tomto případě dokonce podlehl závoru. V popsané věci nebylo prokázáno, že by pes zaútočil pouze na cyklistu (tj. že by chování zvířete bylo ovlivněno právě tím, že poškozený jel na kole) a že by při svém úniku z nedůsledně zajištěného dvora do ulice chodce neporanil.

Byť v NOZ došlo oproti OZ 1964 k terminologickému i systematickému posunu ve vztahu k institutu spolupůsobení poškozeného na vznik škody, máme za to, že dosavadní rozhodovací praxe Nejvyššího soudu České republiky, který několikrát potvrdil, že ust. § 441 OZ 1964 upravující tzv. spoluzavinění poškozeného dopadá i na případy objektivní odpovědnosti, je aplikovatelná i za účinnosti NOZ. Z uvedené judikatury vyplývá, že v případech, kde spolupůsobení poškozeného na vznik škody spočívalo dokonce ve vědomém (protiprávním) jednání poškozeného, nebylo soudy klasifikováno více než na 50 %.

Závěr

Lze uzavřít, že NOZ konstruuje odpovědnost za škodu způsobenou zvířetem poměrně přísně, přičemž liberační důvody se uplatní pouze v případech škody způsobené tzv. privilegovanými zvířaty. Rozsah snížení povinnosti k náhradě škody z důvodu spolupůsobení poškozeného na vznik škody záleží vždy na konkrétních skutkových okolnostech případu a vytvoření obecného pravidla aplikovatelného na jiné obdobné případy je zpravidla vyloučeno. S ohledem na dostupnou judikaturu však lze předpokládat, že rozsah snížení povinnosti k náhradě škody způsobené zvířetem z důvodu spolupůsobení poškozeného na vznik škody obvykle nepřesáhne 50 %. Vyšší míra spoluodpovědnosti poškozeného by dle našeho názoru přicházela v úvahu při zcela mimořádných skutkových okolnostech.



Mgr. Michal Štrof,
advokát

Mgr. Tereza Trojanová,
advokátní koncipient

[PPS advokáti s.r.o.](#)

Velké náměstí 135/19
500 02 Hradec Králové

Tel.: +420 495 512 831-2
Fax: +420 495 512 838
e-mail: pps@ppsadvokati.cz

© EPRAVO.CZ – Sbírka zákonů , judikatura, právo | www.epravo.cz

Další články:

- [Kdy kupní smlouva na nemovitost neobstojí před katastrem: pozor nejen na kupní cenu](#)
- [Elektronické hlasování v SVJ: Brzdí zákonodárce digitalizaci záměrně?](#)
- [Právní aspekty terapie psychedeliky](#)
- [Význam sportovních pravidel při posuzování odpovědnosti sportovců za sportovní úrazy](#)
- [Okamžité zrušení pracovního poměru učiněné z „opatrnosti“ zaměstnavatele ve světle judikatury Nejvyššího soudu](#)
- [Výroční zpráva ÚOOÚ za rok 2025: nové regulatorní priority v oblasti ochrany osobních údajů](#)
- [Vadné nařízení vlády č. 493/2025 Sb. a dopady fixace limitů drobných oprav na pronajímatele](#)
- [Nařízení PPWR: cesta do pekla dlážděná dobrými úmysly](#)
- [AML - od zákona č. 253/2008 Sb. k AMLR: co konkrétně musí česká povinná osoba změnit do roku 2027](#)
- [Podmíněné propuštění ve světle zásady ústnosti a přímosti](#)
- [Byznys a paragrafy, díl 37.: Povinná forma jednání ve smlouvách](#)